

Počasie

Január 2018 bol na väčšine územia Slovenska teplotne silne nadnormálny, alebo inak povedané veľmi teplý. Podobne to bolo napríklad aj na väčšine územia strednej a západnej Európy. Podľa Klimatického atlasu Slovenska bola priemerná mesačná januárová teplota vzduchu na území Slovenska v nižších polohách v rozpätí od zhruba -5 °C v tých najchladnejších oblastiach (s výnimkou vyšších horských polôh nad cca 1000 m n. m.) až do cca -1 °C na krajnom juhozápade Slovenska.

V roku 2018 však bola napríklad v Hurbanove priemerná januárová teplota vzduchu až $3,4\text{ °C}$ a v Bratislave na Kolibe $2,6\text{ °C}$. V oboch prípadoch tak bola odchýlka od dlhodobého priemeru zhruba $+4,5\text{ °C}$. V spomínanom Hurbanove bol január 2018 4. až 6. najteplejší od roku 1872. Najvyššia odchýlka od dlhodobého priemeru bola v Kamenici nad Cirochou, a to až $+5,4\text{ °C}$. Ak by sme si január 2018 rozdelili „na drobné“, tak veľmi teplých bolo najmä zhruba jeho prvých 10 dní a potom aj záver mesiaca. Dňa 6.1. (Traja králi) sme napríklad v Hurbanove zaznamenali maximum teploty vzduchu $14,7\text{ °C}$, no najteplejším dňom bol 29. január, keď sme v obci Blahová namerali maximum teploty až $15,9\text{ °C}$. Avšak aj na území stredného a východného Slovenska dosiahla teplota vzduchu ojedinele hodnoty nad 10 °C (Tatranská Javorina: $10,1\text{ °C}$; Rimavská Sobota: $11,9\text{ °C}$, Boľkovce: $11,5\text{ °C}$). Viac o klimatologických podmienkach v januári 2018 nájdete TU.

Úplne inú situáciu sme mali **na prelome februára a marca**, teda v období, keď sa už ľudia začínajú pomaly tešiť na príchod jari. V tomto čase sme zaznamenali jedno z najvýraznejších ochladení v roku 2018. Ešte v závere februára k nám od severovýchodu prenikla veľmi studená, pôvodom arktická, vzdu-

chová hmota a studený vzduch u nás zotrval aj v prvých marcových dňoch. Ochladenie vrcholilo práve na prelome posledného zimného a prvého jarného mesiaca, a tak sa napríklad stalo, že prvý jarný deň, ktorým je z meteorologického hľadiska prvý marec, bol v niektorých lokalitách chladnejší ako ktorýkoľvek deň zimy 2017/2018.

Napríklad, ak sa pozrieme na minimálnu teplotu vzduchu, tak dňa 1.3.2018 sme mali v Podhájskej minimum $-15,8\text{ }^{\circ}\text{C}$, v Hurbanove bolo $-14,1\text{ }^{\circ}\text{C}$, v Žihárce $-13,5\text{ }^{\circ}\text{C}$, Piešťany mali minimum $-15,3\text{ }^{\circ}\text{C}$ a v Bratislave na letisku bolo $-13,8\text{ }^{\circ}\text{C}$. Takéto nízke minimum sme na týchto staniciach nenamerali ani v decembri 2017, a ani v januári a februári 2018. Aj absolútne minimum zimy 2017/2018 bolo v nižších polohách dosiahnuté vlastne až 1.3. Stalo sa tak na stanici v Červenom Kláštore, kde teplota vzduchu klesla až na $-25,6\text{ }^{\circ}\text{C}$. Zaznamenali sme tiež 5 až 10 dňovú sériu (v závislosti od lokality), kedy bola maximálna denná teplota vzduchu pod bodom mrazu. Inými slovami, mrzlo nepretržite 5 (napríklad v Somotore) a na niektorých staniciach až 10 dní (napríklad v Oravskej Lesnej). Dokonca aj na košickom letisku alebo v Trebišove to bolo až 8 dní. Na juhozápade mala táto zaujímavá séria ľadových dní 6, ojedinele 8 dňové trvanie.

Zhruba v **polovici marca** sa vyskytlo ešte jedno výraznejšie ochladenie, po ktorom sa však začalo rýchlo oteplovať. Typicky jarné počasie trvalo na území Slovenska len zhruba 2 týždne a už v prvej polovici apríla nás nečakane prekvapil príchod leta.

Prvý letný deň, teda deň s maximálnou dennou teplotou vzduchu $25\text{ }^{\circ}\text{C}$ a viac, sa vyskytol 9. apríla. Nejde však len o to. Totiž, letné dni sa na Slovensku vyskytli v minulosti už aj v závere marca, avšak počasie v apríli 2018 pripomínalo letný charakter aj inými črtami – napríklad ustálenosťou teplého počasia alebo aj výskytom búrok.

Samozrejme, to sme ešte vtedy nevedeli, že jar v tomto roku nebude. Otepl'ovanie totiž pokračovalo a v apríli sa nevyskytlo žiadne výraznejšie ochladenie. Počas celého apríla mrzlo na území Slovenska len sporadicky a napríklad na západe Slovenska sa mráz vyskytol len výnimočne (napríklad v Uhrovci a v Kuchyni pri Malackách). Na druhej strane sa v závere mesiaca denná teplota vzduchu vyšplhala výnimočne až na 30 °C (Holíč: Tmax: 30,1 °C), čo je v tomto období výnimočný, ale v posledných rokoch sa čoraz častejšie opakujúci jav.

Apríl 2018 bol na väčšine staníc vôbec najteplejším aprílom od začiatku systematických meraní na území Slovenska. Už v apríli sa tak začali objavovať prvé problémy so suchom.

Zaznamenali sme mimoriadne teplé a veľmi dlhé leto. Až na malé výnimky sa skončilo väčšinou ako druhé až piate najteplejšie aspoň od roku 1951. V Dudinciach, ktoré ležia na juhu Slovenska na hranici Nitrianskeho a Banskobystrického kraja, bolo leto 2018 dokonca najteplejšie v histórii meteorologických meraní na tejto stanici. V Tisinci (pri Stropkove) a v Košiciach bolo leto 2018 rovnako teplé ako doteraz najteplejšie leto v roku 2015. Zaujímavým fenoménom leta bola veľmi dlhá perióda teplého počasia, ktorá sa vyskytla **v júli** a pokračovala v priebehu väčšiny augusta, pričom sme počas nej zaznamenali až 21 tropických dní v rade (v Somotore), na juhozápade to bolo o dva dni menej (napríklad v Hurbanove, v Žihárce a v Topoľčanoch bolo 19 tropických dní v rade).

Doteraz najdlhšia séria tropických dní sa na území Slovenska vyskytla v lete v roku 1994 na stanici v Kamenici nad Cirochou, kde vystúpila teplota vzduchu na 30 °C a viac 22 dní za sebou. Na západe Slovenska v roku 1994 bolo 19 za sebou idúcich tropických dní.

Leto je tiež súčasťou teplého polroka (teda obdobia apríl až september), pričom toto obdobie bolo ako celok tak extrémne

teplé, že doteraz platné rekordy boli v niektorých prípadoch prekonané až o 1 °C (napríklad na bratislavskej Kolibe).

Na väčšine staníc bol zaznamenaný aj rekordný počet letných dní, napríklad v Žihárči bolo až 138 letných dní, pričom dlhodobý priemer na tejto stanici je iba 82. Pre lepšiu predstavu môžeme tiež povedať, že zo 183 dní teplého polroka tam letný deň nebol len v 45 dňoch.

Počas tohtoročného leta bolo nadmormálne aj trvanie slnečného svitu. Napríklad na bratislavskej Kolibe trval v období od apríla do septembra slnečný svit až 1673 hodín, čo je v porovnaní s normálom o vyše 200 hodín viac.

Aj napriek tomu, že počas leta 2018 takmer úplne absentovali obdobia s dlhšie trvajúcim chladnejším počasím, predsa len sa vyskytlo jedno zaujímavé ochladenie, a síce v Hurbanove sme z 21. na 22. júna 2018 zaznamenali pokles priemernej dennej teploty vzduchu o 11,9 °C. Bol to na tejto stanici 3. najväčší medzidňový pokles priemernej dennej teploty vzduchu aspoň od roku 1951.

Jedna zaujímavá situácia sa vyskytla ešte **na začiatku júna**. Konkrétne v stredu 6. júna 2018 sa v Bratislave, ale aj v ďalších oblastiach na juhozápadnom Slovensku v popoludňajších až podvečerných hodinách vyskytli intenzívne konvektívne zrážky, ktorých následkom bolo zatopenie viacerých miestnych komunikácií. Za 24 hodín spadlo napríklad v Bratislave na Kolibe 53,8 mm zrážok, v Bratislave na letisku 44,4 mm a v Čunove 55,7 mm. Veľa zrážok spadlo aj v Žihárči (60,5 mm) alebo v Jakubove na Záhorí (65,5 mm).

V závere **druhej júlovej dekády** sa intenzívne zrážky vyskytli v tatranskej oblasti. Za dva dni spadli v náveterných polohách Oravy a Tatier veľmi vysoké úhrny zrážok. Bolo to spôsobené vplyvom tlakovej níže so stredom nad ukrajinsko-

ruským pohraničím, pričom nad naše územie prúdil po jej zadnej strane od severu vlhký vzduch, v ktorom sa vytvárali trvalé zrážky.

Najvyšší úhrn sme zaznamenali v obci Tatranská Javorina, kde za 48 hodín (do 19. 7. 2018 do 12.00 h) spadlo až 163,2 mm zrážok. Viac ako 100 mm sme však zaznamenali aj v iných lokalitách: Skalnaté Pleso 123,9 mm, Oravská Polhora 113,7 mm, Oravice 108,5 mm, Reľov 104,6 mm, Osturňa 103,3 mm, Suchá Hora 98 mm, Červený Kláštor 95,2 mm. Zrážky vypadávali v silnom severnom prúdení, preto hory výrazne modifikovali ich úhrny, najviac ich spadlo na severnom návetrí, najmenej v závetrí v južnej časti pohoria. Takto vysoké úhrny lokálne spôsobili veľké problémy – vybreženie riek, zaplavenie pivníc, domov, dvorov, ale aj zničenie ciest a strhnutie viacerých mostov.

Intenzívne zrážky sa vyskytli aj **na začiatku septembra**, a to opäť predovšetkým na juhozápade územia. V prvých dňoch tohto mesiaca počasie najmä na západnom Slovensku ovplyvňoval zvlhnený studený front. Na východe v tom čase ešte vrcholil prílev teplého vzduchu a teplotné maximum v tejto časti územia Slovenska presahovalo 30 °C.

Za prvé tri dni septembra 2018 sme v rámci západného Slovenska na niektorých staniciach zaznamenali celkový úhrn viac ako 100 mm. Pre túto oblasť sú pritom priemerné septembrové úhrny na úrovni 40 až 50 mm. Najvýdatnejšie zrážky sme zaznamenali na staniciach: Smolenice 124 mm, Siladice 129 mm, Jaslovské Bohunice 138 mm. Na stanici v Jaslovských Bohuniach spadlo za prvé štyri dni septembra spolu až 176,3 mm zrážok.

Po intenzívnych zrážkach zo začiatku septembra 2018 sa ďalšia mimoriadne zaujímavá udalosť vyskytla **na začiatku októbra**. Na území Slovenska sme totiž zaznamenali tornádo.

Na základe predbežnej analýzy údajov z meteorologických radarov môžeme jednoznačne potvrdiť, že 3.10. sa vo Východoslovenskej nížine vyskytla supercelárna búrka, ktorá postupovala v smere od severozápadu na juhovýchod (v línii Michalovce – Čečehov – Iňačovce – Lekárovce). Búrka priniesla krúpy s priemerom do 2 cm a v obci Lekárovce boli spôsobené veľké škody vetrom. Stále viac indícií naznačuje, že vietor bol s vysokou pravdepodobnosťou vyvolaný tornádom.

Spomenieme ešte veľmi teplý **záver októbra a začiatok novembra** 2018. Dňa 29. 10. sa v Hurbanove teplota vzduchu vyšplhala až na 24,1 °C, čo je hodnota cca 11 °C nad dlhodobým priemerom maxim poslednej októbrovej pentády. Táto hodnota tiež prekonalala dovtedy platný rekord maximálnej dennej teploty vzduchu pre 29.10. zo Žihárca, ktorý mal hodnotu 23,2 °C. Teplota vzduchu však vystupovala nad 20 °C ešte aj na začiatku novembra a dňa 4.11. sme v Prievidzi namerali maximum až 23,9 °C.

Ešte teplejšie bolo na krajnom východe Slovenska v Orechovej, až 24,2 °C. O deň neskôr sme takmer zaznamenali prvý novembrový letný deň na našom území. Na stanici umiestnenej pri vodnej nádrži Starina na krajnom východe Slovenska sa oteplilo až na 24,6 °C. Táto hodnota je doteraz najvyššou novembrovou teplotou vzduchu od začiatku meraní na území Slovenska.

Prvé mrazové dni, teda dni s minimálnou dennou teplotou vzduchu pod 0 °C, sa na území Slovenska vyskytli väčšinou už v **závere septembra**. Na západe Slovenska to však bolo väčšinou v období od 15. do 18.11. (aj tu to však bolo výnimočne už 26.9.). Prvé ľadové dni, teda dni, kedy maximálna denná teplota vzduchu nevystúpila ani na 0 °C, sa vyskytli na **prelome novembra a decembra** 2018 (na viacerých staniciach bol ľadový deň 30.11., ale aj 1.12.).

Záver roka 2018 sa na území Slovenska vyznačoval teplým počasím. Ešte 20.12. bolo mrazivo, väčšinou aj so snehovou pokrývkou a maximálna denná teplota vzduchu nevystúpila na väčšine územia ani nad nulu.

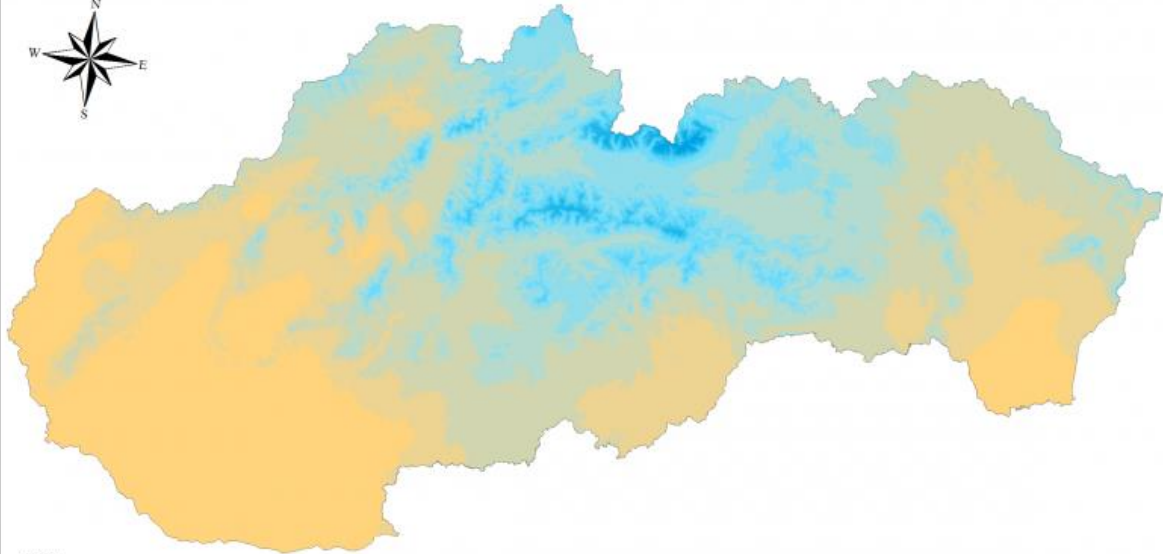
O dva dni neskôr (22.12.) sa už predovšetkým na juhozápade Slovenska začalo výrazne oteplovať. Napríklad v Bratislave na letisku bolo dňa 22.12.2018 maximum teploty vzduchu až 11,4 °C, v Kuchyni na Záhorí bolo 10,5 °C a podobné maximá boli aj 23.12. V niektorých lokalitách na juhozápade Slovenska sa v závere roka dokonca vyskytlo súvislé obdobie, keď teplota vzduchu aj niekoľko dní, dokonca ani v noci, neklesla pod bod mrazu. Napríklad na bratislavskom letisku a v Kráľovej pri Senci nemrzlo od 23.12. až takmer do úplného záveru roka.

Na stanici v Hurbanove a v Žihárce začalo toto obdobie bez mrazu už 22.12. Na juhozápade Slovenska sme tak zaznamenali bezmála 9, respektíve 10-dňové obdobie, kedy teplota vzduchu nepoklesla pod nulu. Na väčšine územia západného Slovenska, vrátane už spomínaných lokalít, mrzlo až počas silvestrovskej noci, teda z 31.12.2018 na 1.1.2019. Nie je teda prekvapivé, že v období od 22. do 31.12. bola priemerná denná teplota vzduchu výrazne nad dlhodobým priemerom a v posledný deň roka 2018 sa v polohách do 300 – 400 m n. m. nenachádzala v nižších polohách na západnom Slovensku žiadna súvislá snehová pokrývka. Sneh sa v tejto časti Slovenska vyskytoval len v horských oblastiach zhruba od nadmorskej výšky 700 m n. m.

V iných častiach Slovenska (stred a východ krajiny) bola situácia o niečo lepšia, samozrejme aj tu bolo výrazne viac snehu v stredných a vysokých polohách, ojedinele však aj v nižších polohách.

www.shmu.sk

Priemerná mesačná teplota vzduchu na Slovensku za mesiac Január 2018
Monthly mean air temperature in Slovakia in January 2018

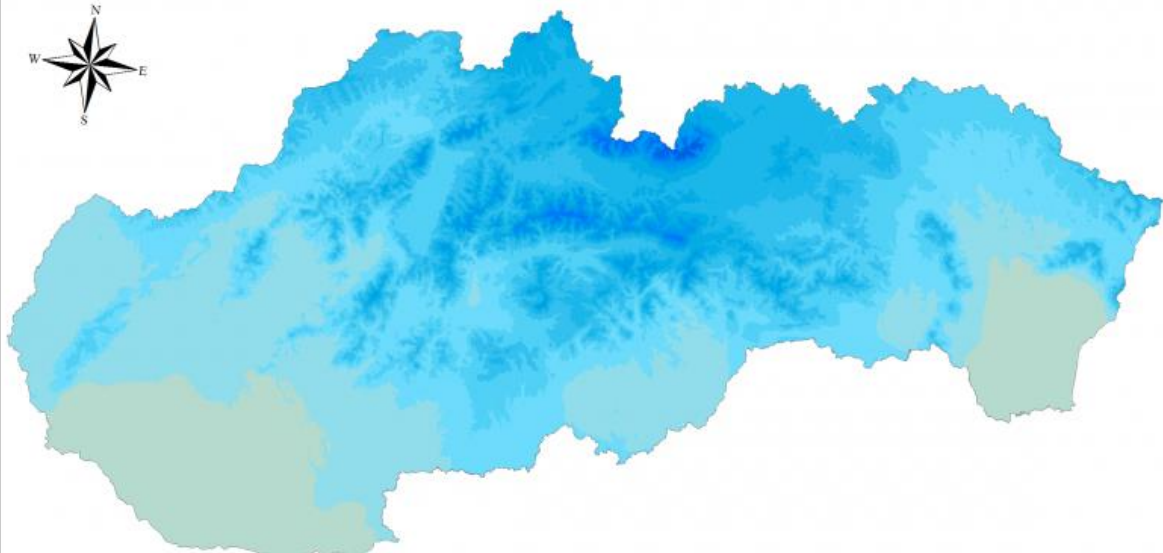
T /°C/

© Slovenský hydrometeorologický ústav, Odbor Klimatologická služba, 2018
© Slovak hydrometeorological institute, Climatological service, 2018

Priemerná mesačná teplota vzduchu na Slovensku za mesiac Február 2018
Monthly mean air temperature in Slovakia in February 2018

T /°C/

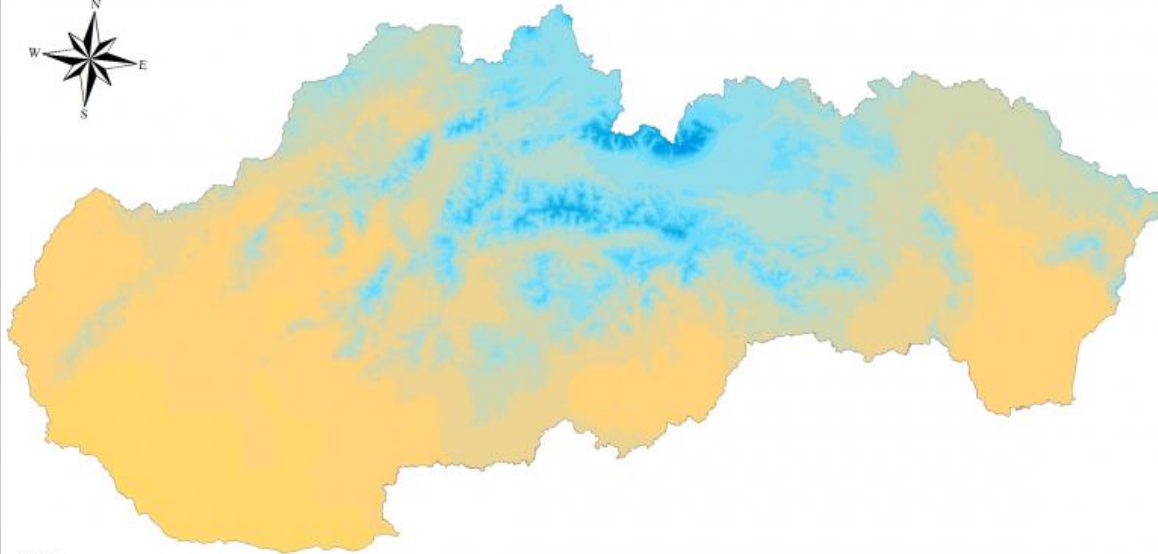

© Slovenský hydrometeorologický ústav, Odbor Klimatologická služba, 2018
© Slovak hydrometeorological institute, Climatological service, 2018

Priemerná mesačná teplota vzduchu na Slovensku za mesiac Marec 2018
Monthly mean air temperature in Slovakia in March 2018

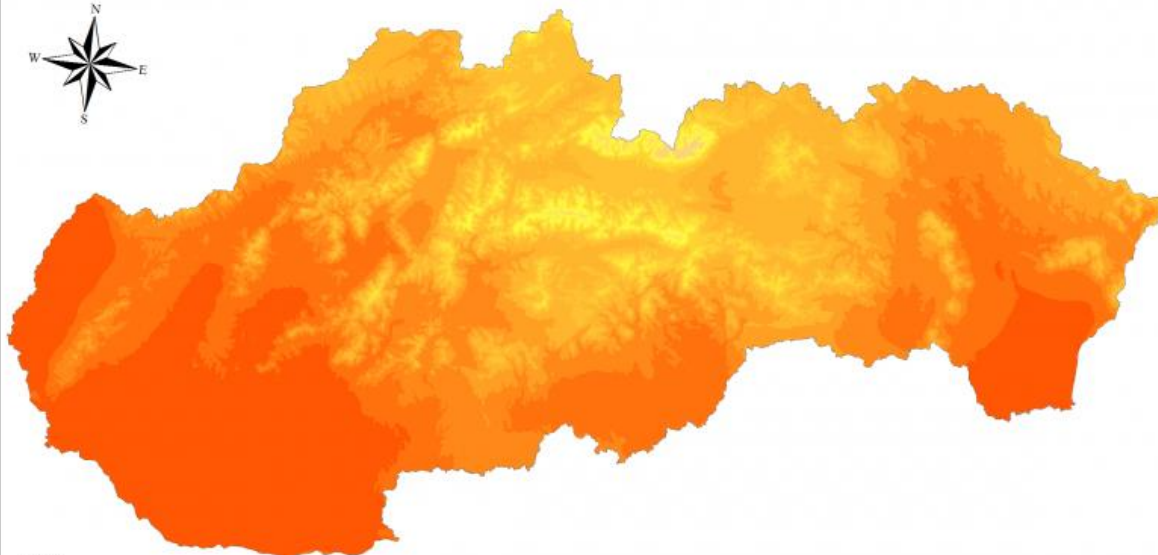
T /°C/

© Slovenský hydrometeorologický ústav, Odbor Klimatologická služba, 2018
© Slovak hydrometeorological institute, Climatological service, 2018

Priemerná mesačná teplota vzduchu na Slovensku za mesiac Apríl 2018
Monthly mean air temperature in Slovakia in April 2018

T /°C/

© Slovenský hydrometeorologický ústav, Odbor Klimatologická služba, 2018
© Slovak hydrometeorological institute, Climatological service, 2018

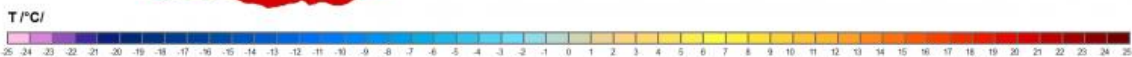
Priemerná mesačná teplota vzduchu na Slovensku za mesiac Máj 2018
Monthly mean air temperature in Slovakia in May 2018

© Slovenský hydrometeorologický ústav, Odbor Klimatologická služba, 2018
© Slovak hydrometeorological institute, Climatological service, 2018

Priemerná mesačná teplota vzduchu na Slovensku za mesiac Jún 2018
Monthly mean air temperature in Slovakia in June 2018

© Slovenský hydrometeorologický ústav, Odbor Klimatologická služba, 2018
© Slovak hydrometeorological institute, Climatological service, 2018

Priemerná mesačná teplota vzduchu na Slovensku za mesiac Júl 2018
Monthly mean air temperature in Slovakia in July 2018

© Slovenský hydrometeorologický ústav, Odbor Klimatologická služba, 2018
© Slovak hydrometeorological institute, Climatological service, 2018

Priemerná mesačná teplota vzduchu na Slovensku za mesiac August 2018
Monthly mean air temperature in Slovakia in August 2018

© Slovenský hydrometeorologický ústav, Odbor Klimatologická služba, 2018
© Slovak hydrometeorological institute, Climatological service, 2018

Priemerná mesačná teplota vzduchu na Slovensku za mesiac September 2018
Monthly mean air temperature in Slovakia in September 2018

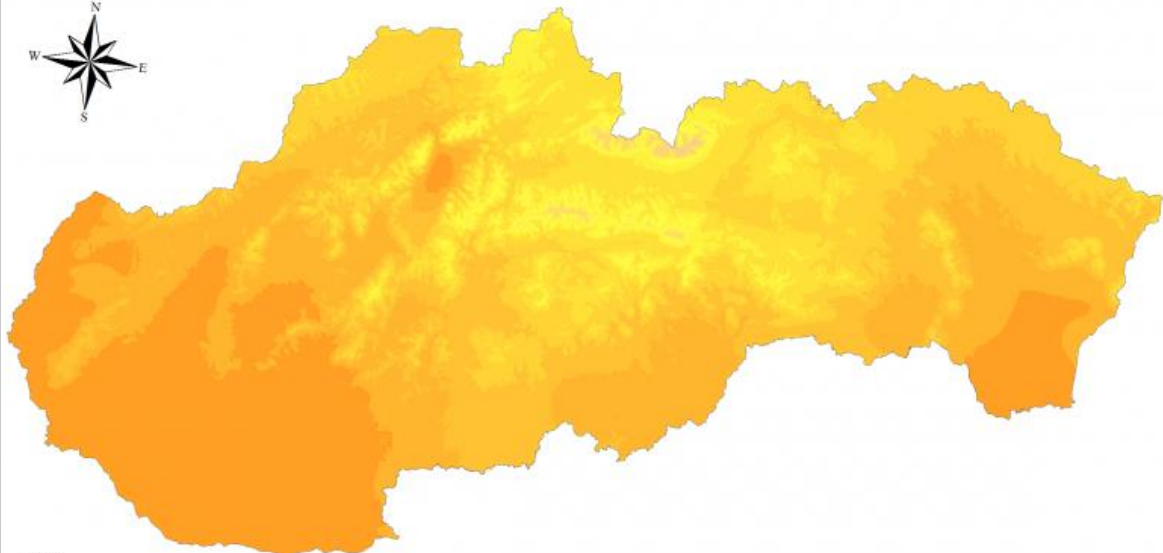
T [°C]

© Slovenský hydrometeorologický ústav, Odbor Klimatologická služba, 2018
© Slovak hydrometeorological institute, Climatological service, 2018

Priemerná mesačná teplota vzduchu na Slovensku za mesiac Október 2018
Monthly mean air temperature in Slovakia in October 2018

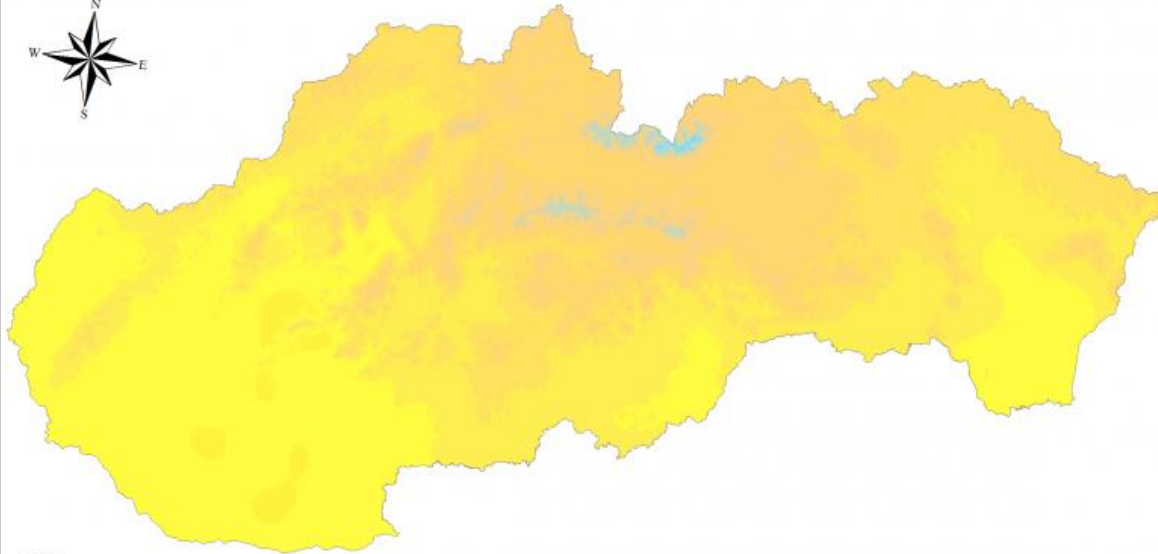
T [°C]

© Slovenský hydrometeorologický ústav, Odbor Klimatologická služba, 2018
© Slovak hydrometeorological institute, Climatological service, 2018

Priemerná mesačná teplota vzduchu na Slovensku za mesiac November 2018
Monthly mean air temperature in Slovakia in November 2018

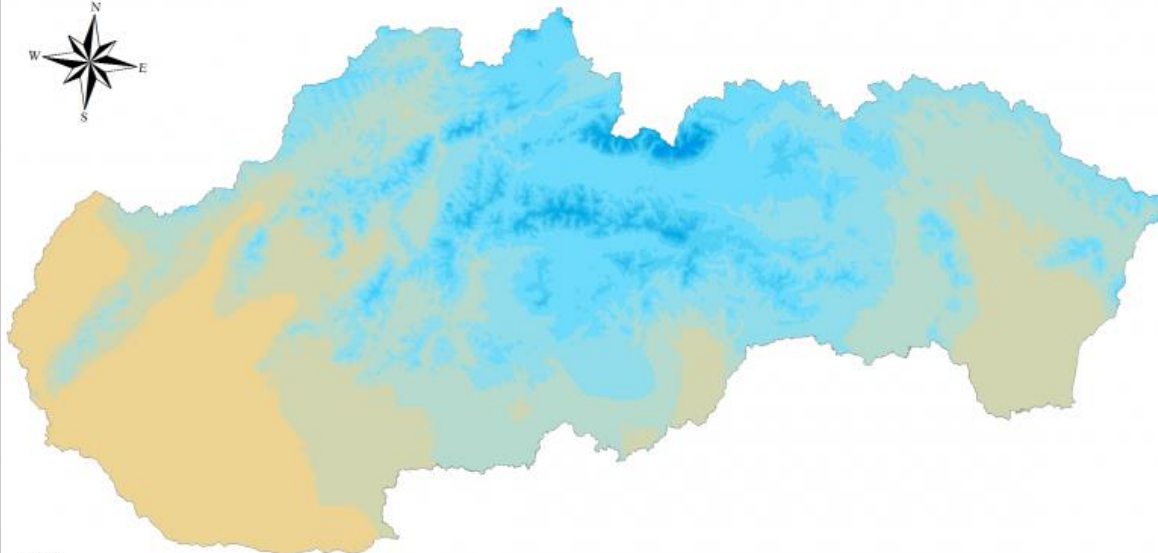
T /°C/

© Slovenský hydrometeorologický ústav, Odbor Klimatologická služba, 2018
© Slovak hydrometeorological institute, Climatological service, 2018

Priemerná mesačná teplota vzduchu na Slovensku za mesiac December 2018
Monthly mean air temperature in Slovakia in December 2018

T /°C/

© Slovenský hydrometeorologický ústav, Odbor Klimatologická služba, 2019
© Slovak hydrometeorological institute, Climatological service, 2019

